

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Deus plorat, dum ridemus; gaudet, dum flemus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA IX. POST PENTECOSTEN.

In quam inciderat Festum S. Mariæ Magdalena.

ALLOCVTIO II.

Deus plorat dum ridemus, gaudet dum flemus.

Flevit. Luc: 19.

A. 1657.
27. Iuly,
Serenissimi
Bohemia
Rex. nunc
Augustissi:
Imperator
LEOPOL-
DVS Pra-
gam venit.

ptatus licet Serenissimi Regis adventus non minimam nobis hoc tempore gaudiorum adferat segetem: tamen quando hodierni diei attendo qualitatem, aliam dictioni meæ materiam non arbitror competere, quàm lacrymas. Quid enim sonem aliud, quando hinc totam in fletu resolvi video Magdalenam; inde ipsum Coeli Regem lacrymis suffusum observo, videns quippe civitatem, flevit super eam. O lacrymæ non nostris solum, sed Mundi totius oculis dignæ collacrymari! quis jam ultra ausit dicere: nec enim lacrymare Deorum est?

Ovid. l. 4.
fast.

Flet hodie Deus, flet oculus Univerſi, flet omnium Dominus: flet & Magdalena, flet mulier, flet peccatrix. Sed quis lacrymas miretur in femina? Deum plorantem quis non obstupescat? Hoc enim è prisca Philosophi sententia adeo à Regia Majestate quondam fuit alienum, ut Alexander orbis Dominus, & domitor, Tragœdum capitibus condemnârit, quòd funebri dramate Regi lacrymas excussisset. Excussit Christo Hierosolyma lacrymas, num idcirco damnanda, num idcirco hostium potestati tradenda, num idcirco non relinquendus in ea lapis super la-

pidem? Ita sanè: vivere namque indignus est, qui autorem vitæ quoquomodo contristat. At quidnam hoc est, quòd idem Deus, qui ad Triumphos & júbila Jerosolymæ flevit, ad gemitus & laments mulieris peccatricis ita recreetur, ut gloriabundus hospitem suum non dubitet alloqui, *vides hanc mulierem? intravi in domum tuam; aquam pedibus meis non dedisti: hac autem lacrymis rigavit pedes meos, & capillis suis terſit.* Dicere credo voluit: Simon, tu huic feminae indignaris, quasi plantæ tuo convivium nostra obturbet (sicut enim *musica in luctu importuna narratio; Eccli. 32. ita gemmula carbunculi in ornamento auri, & comparatio musicorum in convivio vini*) at credas velim longè lapidiores mihi ejus esse lacrymas, quàm tuas epulas; longè dulciores fletus, quàm Creticos haustus; longè suaviora suspiria, quàm Attica bellaria: *vides hanc mulierem?* Nihil tam facile lacrymas provocat, ac lacrymæ; pronum quippe est amori flere cum fletibus: nec ipsis hostibus tam saxea sunt corda, ut non quandoque ad inimicorum dolores emollescant. Sic Pub: Scipio, cum Carthaginem deletam vidisset, adeo collacrymatus est, ut fumantes adhuc cineres lacrymis restinguere velle videre.

li 2

dere.

deretur. Sic Henricus Imperator, cum Trojam Apulizæ urbem obsideret, tametsi civium pertinaciâ lacesitus juravit, ne inbelli quidem ætati parceret: at posteaquam puerile totius urbis agmen supplicum ritu, prælarâ cruce, madentibus oculis, permisto ejulatu, ante suum tentorium conspicatus est, ad lacrymas eorum collacrymari non potuit, urbemque sine mora libertate donavit. Secus tamen, ut in præfenti animadvertere est, secus, inquam, se habet D E V S; siquidem ad risum hominem plorat; ad fletus ridet, quod hoc sermone prosequar.

Quantopere invisus sit D E O hominum risus, vel ex eo colligi potest, quod etiam *va* æternum ridentibus intenter, dum ait: *va vobis, qui ridetis nunc, quia flebitis.* Quæ comminatoria verba S. Basilii sic exponit: *videtur in fidelibus damnare omnem risum, eò quod hæc vita sit pœnitentia & luctus, futura verò gaudij.* Itane omnes Heracliti, omnes

Luc. 6.

Bas. in reg.
brev. resp.
31.

Magdalena erimus? itane omnis omnino lætitiæ expertes agemus? Nulla nobis animi licebit relaxatio? Nulli amici congressus, nulla jucunda colloquia, nulli sales, nulli joci, nulli lusus, nulli lepores? Ista quidem si Themistio credimus, homini minimè sunt connaturalia, utpote qui ex ipsis compaginatæ est lacrymis. Docet enim in plasmatione hominis à Prometheo facta, lacrymas loco aquæ ad compingendum lutum esse adhibitas; & ideo dolorem & fletum esse homini propria, ut proinde rectius dicatur *animal flebile*, quàm *risibile*. Ipse etiam Deus homo, testibus DD. Augustino & Chry-

Aug. ser. 35
de SS.

ostomo flevisse sapius legitur, risisse nunquam: *flentem illum* (inquit aureum os) *frequenter invenias, nunquam verò ridentem; sed nec breviter semel subridendo gaudentem.* Additque: *nec ullus Sanctorum vel de se ipso, vel de alio quopiam tale quid aliquando significasse narratur.* De sola Sara legimus hoc dictum; sed illico Dei voce correpta est: & de filio Noë; sed propter illum risum servus factus est ex libero. Mitiùs tamen hæc interpretatur nonnemo Recentior docens, nimium solummodò risum & cachinnos vetari, non item moderatum, qui signum est animi tranquillitatis, læti, innocentis, benevoli. Ac proinde cum dixit Christus: *va vobis, qui ridetis*, dicere voluit: *va vobis, qui in comestationibus, ebrietatibus, luxurijs, spurcitijs, cæterisque vetitis hujus Mundi voluptatibus ridetis, & juxta Sapiientis observationem lætami cum malè feceritis, & exultatis in rebus pessimis.* Quot sunt qui hodie cum peccatrice Magdalena mutato genere sexûs gloriantur: quàm bene cupiditati meæ in hac vel illa domo satisfeci! quàm bellè amoribus meis indulgi! quàm lætus inter choreas & pocula noctem hanc vel illam transegi! sed dum sic latantur, plorat interim Deus, tristatur Deus, angitur Deus, & toties ab oculis suis novum mare, imò novum emittit diluvium. Finxerunt nonnulli, quod aliàs memini, Deum in prima statim creatione hominis lacrymatum, ejusque lacrymam pro magnitudine Numinis adeo vastam fuisse, ut exundaverit in mare. Lyranus quoque ex alijs refert, aquas diluvij non aliunde,

Chryso.
hom. 6. in
Matt.

Cornel. à
Lap. in c. 6.
Luc.

de, quàm ex Dei lacrymis fuisse collectas. Faciliùs id crederem; quippe (ut verbis ipsius Domini utar) erant tum homines ubique terrarum comedentes & bibentes, & nupti tradentes, erant bonarum rerum, & exultabant in rebus pessimis; unde non unam, sed perquam multas Deo excussere lacrymas, ex quibus jam non unum mare, sed innumera quodammodo maria profluere necesse erat. An non itaq; digni, qui delerentur à facie terre? delerentur, inquam, ijs ipsis divinis lacrymis, quarum causa fuerant. Ita est, Deus plorat, cum homines malè lætantur. Confirmabo hoc recentiori exemplo, ex annuis nostræ Societatis. Benedictus Goës in ora Travancoridis India orientalis inter Lusitanos miles, moribus, ut apud ejusmodi homines affolet, licentioribus, subierat quodam die cum commilitone templum preces fusurus. Commodùm ante imaginem Deiparæ Virginis flexerat genua, cum nescio quâ pungi animum synderesi sentiens, Dei Matrem cœpit ardentiore quadam pietate obsecrare, fieret sibi apud filium ejus intercessione peccatorum condonatio. Sub hæc, mirum dictu! videt ille, videt & Sodalis, vident & alij multi, ad spectaculum acciti, vident, inquam, ex pueri Jesu, inter Matris brachia hærentis, oculis lacrymas colore lacteas defluere, idq; tam ubertim, ut strophia sua prodigioso hoc liquore imbuta asportarint. Ipse verò Benedictus ad meliorem deinceps transijt militiam, dum vexillis Jesu in ejus Societate non diu post adscriptus, fidelem eidem operam in novis, & an-

te hac incognitis Regnis ad mortem usque navavit. O quot sunt in hac Univerfitate tales licentiores Benedicti, in quorum gratiam optimus Jesus non semel sed sapiùs cogitur flere! hic non jam strophia, spongia, non (uti è Davidis & Jonathæ lacrymis) unum vas, sed quàm plurima impleri possent dolia. Et quid dico dolia? maria debuiffem dicere: si enim una Dei gutta mare est, quàm immensum erit æquor, ubi guttarum ab oculis cadunt millia. Tradit Petrus Calentinus Christum Dominum in acerbissima sua passione effudisse lacrymas ducentas supra 67. millia. S. Bernardus ait, cum non solum oculis, sed membris omnibus fleuisse, juxta illud antiqui Poëtæ:

- - uberibus flent omnia guttis.

Hæ credo fuerant illæ abyssi, hæ cataractæ, de quibus jam longè antè mortuus canebat Propheta: *abyssus abyssum invocat, in voce cataractarum tuarum.* Sed non si totidem vicibus Judaica multiplicentur tormenta, tam acrem Christo doloris sensum inferre poterunt, ac unum hominis lethale peccatum. De Judæis Paulus eos excusans ait: *si cognovissent, nunquam Dominum glorie crucifixissent.* Supplere fortasie voluit præ dolore abruptam hodiernam Domini contra Jerusalem querelam: *si cognovisses & tu.* Sed etiàmne Studiosis Paulina favebit excusatio? Ah! nemo potest illorum dicere: *si cognovissem;* quia quoties turpitudinibus suis Christum denuò crucifigunt, sciunt, & nimis bene sciunt, *quid faciunt?*

Sed jam ad Magdalenam mea revertatur

† docet Pbr. lo lacrymas Davidis & Jonathæ in vas fuisse collectas & in terra repositas.

Calent. in via crucis.

Bern. ser. 3. Dō. Palm.

Lucret. l.

ii.

Psal. 41. 2.

1. Cor. 2. 8.

tatur dictio. Dederat & illa Christo multarum occasionem lacrymarum, quoad procacius & liberius vixit: at posteaquam ipsa flere, posteaquam lacrymis proprijs pedes Christi rigare coepit; tum gratissimam ejus paltriam, gratissimam egit cellariam. Organum nonnemo, ex aqua seu hydraulicum fabricavit in symbolum, subiecto lemmate: *conciuo dum concidis*. In eo concentum suavissimum edebant, decedentes singulari artificio guttae. Quidni organariam hujusmodi dicamus Magdalenam, quae è lacrymis verè hydraulicum construxit hodie organum, dum, ut loquitur Chrysologus: *ad delicias Deitatis totam pulsat cordis sui, & corporis sui symphoniam, organi planctus dat clamorem*. Nihil est autem

Chrysof. in (verba sunt Chrysostomi) *nihil est his lacrymis jucundius; quovis risu sunt ha- August. in* *jucundiores*. Vel ut Augustinus: *dul-*
Pf. 127. *ciores quàm gaudia theatrorum; imò dulciores nectare, juxta illud Bernardi:*

lacryma poenitentium, vinum sunt Angelorum. Si Angelorum, cur non ipsius Domini? Memini generosum quoddam vinum, quod in Italia reperitur, lacrymam Christi nuncupari. Tale profectò hodie Christo propinavit Magdalena, siquidem ille nil bibit libentius, quàm peccatorum lacrymas, ut citatus testatur Chrysologus: *Deus*

Chrysol. ser. *delinquentium gemitus esurit, sicut lacry-*
93. *mas peccatorum*. Et hoc est, quod ita postmodum in cruce sitivit, hoc est, propter quod clamavit, *sitio*. Quasi clamaret, ut venuste exponit Venetus Prædicator. "Peto à te ô peccator,

Laured. ,, saltem guttam unam lacrymarum, pro

tam multo sanguine, quem tibi effudi. Fatigatus ex itinere passionis, & sitibundus peto à te peccatore, quasi à Samaritana: *Mulier da mihi bibere*: pro sanguine peto aquam, pro flumine guttam. *Deus delinquentium gemitus esurit, sicut lacrymas peccatorum*. Dicebat aliquando loquax illa & vocalis vitis, cui reliquæ arbores sceptrâ, regnaque lignaria deferebant, dicebat inquam: *numquid possum deserere vinum meum, quod letificat Deum & homines, & inter ligna cetera promoveri?* Quale hoc dictum! ergone Deus vina potat? potat certè, sed non qualia ex vite fluunt, sed ex oculis: quamvis & vites oculos habeant, & poenitentes omnes lacrymabundæ vites sunt.

Vitis vera fuit Magdalena, quando tam bonum, tam generosum protulit vinum, quo Deum non solùm exhilaravit, sed (date veniam verbo) inebriavit. Hinc illæ voces: *calix meus inebrians, quàm præclarus est!* Quis & qualis ille calix? utique lacrymarum, de quo sibi propinari petit Augustinus: *da mihi gratiam lacrymarum, tribue pro pietate & bonitate tua, ut iste calix meus inebrians satiet, sitim meam*. Et quamvis nonnemo doceat lacrymas ad crapulam minimè facere, imò efficacissimum esse contra ebrietatem remedium; Deus tamen ad fletum Judæorum poenitentium statim quodammodo crapulabatur, teste Davide: *excitatus est Dominus, tanquam potens crapulatus à vino*. Gloriabatur aliquando Divina sponsa: *introduxit me Rex in cellam vinariam*, sed non puto quòd alia istic vina repererit aut gustarit, quàm quæ

Judic. 9. 13.

Psal. 22. 5.

Augustin. medic. c. 36.

Maxim. Sandau Theol. Medic. lib. 3. comm. 17.

Psal. 77.

Cant. 2. 4.

ab

ab oculis poenitentium deplua, in vasa sunt collecta, juxta illud Apocal. c. 7. absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum, & ne unam quidem guttam perire patietur; tam pretiosus illi hic liquor est. Cùm in S. Franciscum Seraphicum lacernâ vili indutum, ac prope modum nudum, corpore insuper toto rigentem, germanus ejus frater temere aliquando incidisset, quendam ex familiaribus ad eum misit, qui subfannando quæreret, luberétne ipsi guttam aliquam sudoris fratri divendere? At Franciscus jocanti serium remisit responsum, dicens: nequaquam quod postularer fieri posse, quando jam pridem Domino Deo suo totum sudorem magno pretio vendidisset. Lacrymas D. Hilarius vocat, sudorem anime mentis: ex his tantò majorem quæstum facere licebit, quantò sudori corporis præstant. Judæi de facto suas ipsorum lacrymas ita appetiunt, ut eas à Turcis caro emere non dubitent. *Vsq; ad præsentem diem* (scribit Hieronymus) *perfidii Coloni post interfectionem servorum, & ad extremum filij Dei, excepto planetæ, prohibentur ingredi Jerusalem, & ut ruinam suâ eis flere liceat civitatis, pretio redimunt, ut qui quondam emerant sanguinem Christi, emant lacrymas suas. Videas in die quo capta est à Romanis & diruta Jerusalem, venire populum lugubrem, consuere decrepitâs mulierculas, & senos pannis, annisq; obsitos, & in corporibus, & in habitu suo iram Domini demonstrantes. Adhuc fletus in genis, & livida brachia, & sparsi crines; & miles mercedem postulat, ut illis plus flere liceat. Deus contrâ ultrò nobis lacrymandi copiam facit, ultrò invitat: flete super vos & super ruinas vestras. Quæ gratia tanta est, ut nullo pecuniario pretio valeat equari: una lacryma sic fusa vim habet totum inferni rogi extinguendi, teste Petro Cellensi: lacryma portas refringit inferni, carbones extinguit ferrea fornacis. Imò Satan tolerabilius sustinet flammam suam, quàm lacrymam nostram; acriusq; contriti cordis lacrymâ, quàm flammâ infernalis incendiij torquetur. Quare uti S. Mamertus Præsul, cùm Urbem Viennensem in Gallia incensam vidit, monuit aquâ potius oculorum, quàm fluminum restinguendam: ita nos cùm post peccatum ruinas & incendia animæ nostræ contemplantur, cisternas oculorum laxemus. Si enim ex Rabbinorum commento Deus ipse, quoties calamitatum, quibus Judæi post everisionem Jerosolymæ subjecti sunt, reminiscitur, toties geminam lacrymam in Oceanum mittit; quantò magis par est, ut quisque videns civitatem suam, videns animam suam, peccatis everfam & destruetam, gemat & fleat super illam.*

Annal.
Franc. i. p.
l. i. c. 52.

Hilar. l. 10.
de Trinit.

Hier. inc.
Sophon.

Pet. Cellē.
l. de panib.
c. 12.

DOMI-